

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ПНЗПО «Київський інститут
післядипломної педагогічної освіти»

К.О. Кушдавлатова

03.05.2026 р.

ТИПОВА ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Сучасний
вихователь: дитиноцентризм, ігрові технології та емоційний
комфорт»

Розробник(и): Приватний навчальний заклад післядипломної освіти «Київський Інститут післядипломної педагогічної освіти», ЄДРПОУ 44345732

Рецензент(и): Директор ПНЗПО «Київський інститут післядипломної педагогічної освіти» Кушдавлатова К.О.

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність типової програми - Вихователь у школі чи садочку створює атмосферу, в якій дитина почувається захищеною та важливою. Це потребує глибоких знань з психології та володіння ігровими методиками.

Цільова група: Вихователі всіх типів закладів освіти, вихователі-методисти.

Обсяг (тривалість): Загальний обсяг підвищення кваліфікації за цією програмою в межах одного освітнього циклу становить від 2 до 30 годин (0,06-1 кредит ЄКТС) та визначається індивідуально залежно від кількості обраних слухачем освітніх компонентів (тем). Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. У кожному випадку у сертифікаті зазначається фактично пройдений обсяг годин та тематика навчання.

Особливості реалізації програми - Програма має модульну структуру та реалізується у вигляді окремих освітніх циклів. У межах одного освітнього циклу слухач обирає одну або кілька тем відповідно до власних освітніх потреб. Кожна тема є логічно завершеним освітнім компонентом та може реалізовуватися автономно. Підсумковий обсяг підвищення кваліфікації в межах одного циклу формується шляхом накопичення обраних тем і становить від 2 до 30 годин. Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. За результатами кожного освітнього циклу видається окремий документ про підвищення кваліфікації із зазначенням фактично пройдених годин та тематики навчання.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна

Мета підвищення кваліфікації - Підвищення кваліфікації вихователів у сфері гуманістичної педагогіки та сучасних методів виховання.

Завдання підвищення кваліфікації:

- Опанування технік налагодження довірливого контакту з дитиною
- Методика організації цікавої пізнавальної діяльності
- Формування навичок самообслуговування та гігієни в дітей
- Співпраця з родинами вихованців на засадах партнерства

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- педагогічно-виховна компетентність

- психологічна обізнаність
- комунікативна майстерність
- креативна організація дозвілля

Очікувані результати підвищення кваліфікації: Вихователі зможуть забезпечити високий рівень благополуччя дітей, професійно розв'язуватимуть конфлікти та створять умови для щасливого дитинства.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації - Оцінювання здійснюється на основі виконання рекомендованих практичних та самостійних завдань, участі в проєктній діяльності, тестування або підсумкової роботи відповідно до програми.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації - Сертифікат або свідоцтво про підвищення кваліфікації встановленого зразка із зазначенням теми, обсягу годин та кредитів ЄКТС відповідно до вимог законодавства

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Навчально-тематичний план відображає перелік можливих курсів (тем), що реалізуються в межах програми. Проходження всіх тем, наведених у плані, не є обов'язковим. Кожна тема є окремим освітнім компонентом і може реалізовуватися автономно.

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
1	Як працювати з образом зразкового вихователя під час воєнного стану.	1	1-29	2-30
2	Розвиток національно-патріотичного виховання для Вихователів.	1	1-29	2-30
3	Сучасні підходи до національно-патріотичного виховання в Новій українській школі	1	1-29	2-30
4	Розвиток класним керівником та вихователем активної громадянською позиції в учнів	1	1-29	2-30
5	Ефективні онлайн інструменти для створення дидактичних вправ в освітньому процесі	1	1-29	2-30
6	Формуючи майбутнє: дошкільна освіта в умовах воєнного часу.	1	1-29	2-30
7	Покращення пам'яті: дослідження процесів та методів запам'ятовування.	1	1-29	2-30
8	Інноваційні підходи до розвитку мовлення дошкільників: тренінг для вихователів	1	1-29	2-30
9	Особливості ціннісно-орієтованого освітнього процесу	1	1-29	2-30
10	Формування громадянських цінностей та норм поведінки учнів у сучасному освітньому просторі.	1	1-29	2-30
11	Перехід дитини з ООП у новий клас чи школу	1	1-29	2-30
12	Створення безпечного інклюзивного середовища для навчання. Підтримка дітей з ООП в освітньому процесі.	1	1-29	2-30
13	Інтеграція та адаптація внутрішньо переміщених учнів у ЗЗСО	1	1-29	2-30
14	Підтримка та мотивація у роботі з дітьми з ООП. Створення безпечного середовища.	1	1-29	2-30
15	Створення безпечних умов для інтеграції та адаптації ВПО у закладі освіти.	1	1-29	2-30

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
16	Наступність та перспективність між дошкільною освітою та початковою школою.	1	1-29	2-30
17	Створення сприятливого освітнього середовища для успішного переходу від дошкільної освіти до початкової школи.	1	1-29	2-30
18	Розвиток ключових компетентностей та вмінь Вихователя ЗДО для успішного переходу дітей від дошкільної освіти до початкової школи.	1	1-29	2-30
19	Рухлива гра, як провідний вид діяльності для всебічного, гармонійного, здорового розвитку дітей початкової школи.	1	1-29	2-30
20	Наскрізний процес виховання у НУШ	1	1-29	2-30
21	Інтеграція ціннісних аспектів у навчальний процес Нової української школи: стратегії та практичні рекомендації.	1	1-29	2-30
22	Методичні аспекти формування уявлень про величини у контексті розвитку математичної компетентності дошкільників	1	1-29	2-30
23	Плануємо, навчаємо, оцінюємо: сучасні інструменти формування уявлень про величини в ЗДО.	1	1-29	2-30

3. ЗМІСТ ТИПОВОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Як працювати з образом зразкового вихователя під час воєнного стану.

Ключові питання теми: Поділюся власним досвідом екскурсійної роботи, лайфхаками, як зробити екскурсію цікавою, креативною, як залучити учнів стати не слухачами або відвідувачами екскурсійних об'єктів, а повноправними учасниками і дослідниками екскурсійних подій

Тема 2. Розвиток національно-патріотичного виховання для Вихователів.

Ключові питання теми: У період посилення національно-патріотичного виховання на усіх освітніх рівнях, вчителю початкової школи необхідно володіти історико-теоретичними та краєзнавчим знаннями, уміти застосовувати їх на уроках та позаурочній діяльності, впливати на національну свідомість учнів, пробуджувати інтерес та любов до Батьківщини та рідного краю.

Тема 3. Сучасні підходи до національно-патріотичного виховання в Новій українській школі

Ключові питання теми: Підвищення рівня поінформованості класних керівників та педагогів-організаторів про актуальні моделі освіти; систематизація знань щодо використання сучасних підходів до організації національно-патріотичного виховання відповідно до Стратегії національно-патріотичного виховання; аналіз основних завдань, напрямків та засобів національно-патріотичного виховання як важливої складової освітньої системи сучасної української школи.

Тема 4. Розвиток класним керівником та вихователем активної громадянською позиції в учнів

Ключові питання теми: Проблеми сьогодення України диктують нам гнучкість не лише у підході викладання академічних знань, а й у зміні підходу до провадження політики національно-патріотичного виховання.

Тема 5. Ефективні онлайн інструменти для створення дидактичних вправ в освітньому процесі

Ключові питання теми: Сучасний вчитель бажає максимально отримати практичних знань та умінь, чіткого зрозумілого алгоритму роботи з сучасними онлайн інструментами, зокрема освоїти інструментарій хмарини слів, спільних документів віртуальних дошок та розглянути перспективи їх використання для створення дидактичних вправ в освітньому процесі в умовах змішаного навчання

Тема 6. Формуючи майбутнє: дошкільна освіта в умовах воєнного часу.

Ключові питання теми: В умовах воєнного часу дошкільля опинилося перед викликом щодо форм взаємодії з дітьми та батьками, адже наразі відсутній досвід організації такої взаємодії у дистанційному форматі. Матеріали курсу знайомлять педагогів дошкільної ланки освіти із особливостями використання методичного інструментарію у роботі з батьками вихованців та дітьми у дистанційній формі; спрямовані на формування ключових компетентностей дітей дошкільного віку відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти, знайомлять з практикою організації видів діяльності з метою мінімізації та запобігання виникненню посттравматичного синдрому, подолання тривожності, нервового напруження дошкільнят.

Тема 7. Покращення пам'яті: дослідження процесів та методів запам'ятовування.

Ключові питання теми: Під час тренінгу педагоги матимуть змогу ознайомитися з процесами пам'яті та навчитися методам ефективного запам'ятовування

Тема 8. Інноваційні підходи до розвитку мовлення дошкільників: тренінг для вихователів

Ключові питання теми: На сучасному етапі розвитку людини мовлення є вкрай необхідним для встановлення контактів, висловлювання своїх думок і помыслів. Найважливішою умовою повноцінного психічного розвитку є своєчасне та правильне оволодіння дитиною мовленням. Саме у дошкільній віці відбувається сензитивний розвиток і становлення всієї мовленнєвої системи. Якщо у дитини батьки помічають порушення мовлення, необхідно звернутися до логопеда за допомогою. Спеціаліст визначить напрями роботи і підбере ефективні методи подолання мовленнєвих проблем. Ці напрями та методи і будемо розглядати на тренінгу.

Тема 9. Особливості ціннісно-орієнтованого освітнього процесу

Ключові питання теми: Коли ми передаємо знання, то разом з ними передаємо культуру та цінності. Дуже важливо розуміти, що усе, що відбувається з дітьми зараз, матиме продовження у майбутньому. Саме тому, дбаючи про знання, маємо подбати про цінності, що формуються у дітей протягом шкільного періоду їхнього життя

Тема 10. Формування громадянських цінностей та норм поведінки учнів у сучасному освітньому просторі.

Ключові питання теми: Коли ми передаємо знання, то разом з ними передаємо культуру та цінності. Дуже важливо розуміти, що усе, що відбувається з дітьми зараз, матиме продовження у майбутньому. Саме тому, дбаючи про знання, маємо подбати про цінності, що формуються у дітей протягом шкільного періоду їхнього життя

Тема 11. Перехід дитини з ООП у новий клас чи школу

Ключові питання теми: 1. Створення безпечного інклюзивного середовища 2. Підтримка дітей з ООП в освітньому процесі при переході в

новий клас чи школу, зокрема у випадку внутрішнього переміщення

Тема 12. Створення безпечного інклюзивного середовища для навчання. Підтримка дітей з ООП в освітньому процесі.

Ключові питання теми: 1. Створення безпечного інклюзивного середовища 2. Підтримка дітей з ООП в освітньому процесі

Тема 13. Інтеграція та адаптація внутрішньо переміщених учнів у ЗЗСО

Ключові питання теми: - Проекти МГО 'Інститут суспільних ініціатив' для кращої інтеграції та адаптації дітей-ВПО - Оріяна+ - Удома - Арена Знань - WoMentor - Перша домедична допомога

Тема 14. Підтримка та мотивація у роботі з дітьми з ООП. Створення безпечного середовища.

Ключові питання теми: Сучасна школа відчуває потребу у створенні безпечного середовища для учнів, які мають складнощі та освітні проблеми у навчанні, у побудові чітких алгоритмів роботи та підтримки учнів

Тема 15. Створення безпечних умов для інтеграції та адаптації ВПО у закладі освіти.

Ключові питання теми: - Проекти МГО 'Інститут суспільних ініціатив' для кращої інтеграції та адаптації дітей-ВПО - Оріяна+ - Удома - Арена Знань - WoMentor - Перша домедична допомога

Тема 16. Наступність та перспективність між дошкільною освітою та початковою школою.

Ключові питання теми: Ключові моменти наступності, що варто врахувати щоб надбання дошкільного віку стали перевагами при вступі у школу. Як зберегти природню творчість та пізнавальний інтерес дитини при переході від дошкільної в шкільну ланку освіти.

Тема 17. Створення сприятливого освітнього середовища для успішного переходу від дошкільної освіти до початкової школи.

Ключові питання теми: Ключові моменти наступності, що варто врахувати щоб надбання дошкільного віку стали перевагами при вступі у школу. Як зберегти природню творчість та пізнавальний інтерес дитини при переході від дошкільної в шкільну ланку освіти.

Тема 18. Розвиток ключових компетентностей та вмінь Вихователя ЗДО для успішного переходу дітей від дошкільної освіти до початкової школи.

Ключові питання теми: Ключові моменти наступності, що варто врахувати щоб надбання дошкільного віку стали перевагами при вступі у школу. Як зберегти природню творчість та пізнавальний інтерес дитини при переході від дошкільної в шкільну ланку освіти.

Тема 19. Рухлива гра, як провідний вид діяльності для всебічного, гармонійного, здорового розвитку дітей початкової школи.

Ключові питання теми: Види, класифікація рухливих ігор, народні та сучасні рухливі ігри. Виклики сьогодення, нові форми та методи у проведенні рухливих ігор. Значення рухливих ігор під час воєнного стану.

Тема 20. Наскрізний процес виховання у НУШ

Ключові питання теми: Виховання на цінностях згідно з концепцією НУШ. Особливості наскрізного виховного процесу.

Тема 21. Інтеграція ціннісних аспектів у навчальний процес Нової української школи: стратегії та практичні рекомендації.

Ключові питання теми: Виховання на цінностях згідно з концепцією НУШ. Особливості наскрізного виховного процесу.

Тема 22. Методичні аспекти формування уявлень про величини у контексті розвитку математичної компетентності дошкільників

Ключові питання теми: Сьогодні, у практиці дошкільної освіти особливої уваги заслуговує логіко-математичний розвиток дошкільників. Вихователю важливо розвивати пізнавальні здібності вихованців, формувати математичні уявлення, активізувати їх логічне мислення, вміння застосовувати логічні прийоми, що значно полегшить природню інтеграцію дошкільників на наступній освітній ланці. Важливо розуміти особливості формування математичних уявлень у кожній віковій групі; усвідомлювати специфіку окремих програм розвитку дітей; опанувати сучасні технології, методи та прийоми, тощо. Значуще місце у цьому процесі займає формування уявлень про величини.

Тема 23. Плануємо, навчаємо, оцінюємо: сучасні інструменти формування уявлень про величини в ЗДО.

Ключові питання теми: Сьогодні, у практиці дошкільної освіти особливої уваги заслуговує логіко-математичний розвиток дошкільників. Вихователю важливо розвивати пізнавальні здібності вихованців, формувати математичні уявлення, активізувати їх логічне мислення, вміння застосовувати логічні прийоми, що значно полегшить природню інтеграцію дошкільників на наступній освітній ланці. Важливо розуміти особливості формування математичних уявлень у кожній віковій групі; усвідомлювати специфіку окремих програм розвитку дітей; опанувати сучасні технології, методи та прийоми, тощо. Значуще місце у цьому процесі займає формування уявлень про величини.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України Про вищу освіту
2. Закон України Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій
3. Закон України Про дошкільну освіту
4. Закон України Про загальну середню освіту
5. Закон України Про інноваційну діяльність
6. Закон України Про наукову і науково-технічну діяльність
7. Закон України Про наукову і науково-технічну експертизу
8. Закон України Про освіту
9. Закон України Про позашкільну освіту
10. Закон України Про професійно-технічну освіту
11. Концепція розвитку післядипломної освіти в Україні
12. Національна доктрина розвитку освіти
13. Положення про державний вищий навчальний заклад
14. Положення про дистанційне навчання
15. Положення про інститути післядипломної педагогічної освіти
16. Положення про організацію навчального процесу
17. Постанова кабінету міністрів України від 28.03.2002 № 379 Про затвердження Державної програми "Вчитель"

Основна література:

1. Автономія як шлях до ефективного менеджменту школи : методичні рекомендації / Сеїтосманов А., Фасоля О., Мархлевські В. - К., 2019. - 47 с.
2. Автономія як шлях до ефективного менеджменту школи. Методичні рекомендації. / Сеїтосманов А., Фасоля О., Мархлевські В. Київ, 2019, 47 с.
3. Айві А. Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування: сприяння розвитку клієнта. Пер. з англ. Київ.: Сфера, 1998. 342 с.
4. Аксініна І., Войтанішек О., Саніна О. Педагогічний коучинг: новація в шкільному менеджменті. Директор школи. Київ: Шкільний світ, 2018. № 23-24. С. 10-20.
5. Андрищенко О.О. Сутність феномену «рефлексивні вміння педагога». Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Запоріжжя, 2016. Вип. 51 (104). С. 67-73.
6. Безсонова О.К. Творчий продукт. Методична скарбничка вихователя. 2021. №1,2, 3.
7. Безсонова О.К. Творчий продукт. Методична скарбничка вихователя. 2021. №1,2, 3.
8. Бех І. Д. Рефлексія у духовному «Я» особистості. Рідна школа. 2011. №8-9.
9. Біла книга. Навчання через гру та діяльнісний підхід: огляд доказів./Дж.М.Зош, Е.Дж.Хопкінс, Х.Дженсен, К.Лю, Д.Ніл, К.Хірш-Пасек, С.Л.Соліс, Д.Вайтбред. The LEGO Foundation, 2017. 39 с. URL: <https://cutt.ly/h1FRr1i>
10. Богомольний Б.Р., Кононенко В.В. Медицина екстремальних ситуацій: навч. посіб. Одеса: Одеський держ. мед. ун-т, 2001. 412 с. URL: <https://bit.ly/3ВурpwI>
11. Богуш А., Гавриш Н. Розвиток мовлення дітей старшого дошкільного віку. Методичний посібник для вихователя. Серія «Настільна книжка вихователя». К.: Генеза, 2017. 160с.
12. Богуш А., Гавриш Н. Розвиток мовлення дітей старшого дошкільного віку. Методичний посібник для вихователя. Серія «Настільна книжка вихователя». Київ: Генеза, 2017. 160с.
13. Бондар О. В. Ситуаційний менеджмент : навч. посіб. 2-ге вид., перероб та доповн. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 388 с.
14. Бондарчук Л. І. Методику підказує текст/навчальний посібник. Тернопіль: Мальва. ОСО, 2001. 160 с.
15. Борисенко В. Інтегроване навчання: тематичний і діяльнісний підхід. 2017. URL: <https://bit.ly/3hxpBSJ>
16. Брежнева О. Г. Календарне планування (Тема «Кіно»). Ігри та вправи для картотеки. Методична скарбничка вихователя. 2017. №4. С.16 - 20; 29 - 35.
17. Брежнева О. Г. Календарне планування (Тема «Кіно»). Ігри та вправи для картотеки. Методична скарбничка вихователя. 2017. №4. С.16-20; 29-35.
18. Брежнева О. Г. Сприяємо сенсорному розвитку дошкільників під час тематичного циклу занять. Методична скарбничка вихователя. 2016. № 2. С. 37 - 44.
19. Брежнева О. Г. Сприяємо сенсорному розвитку дошкільників під час тематичного циклу занять. Методична скарбничка вихователя. 2016. № 2. С. 37-44.
20. Брежнева О.Г. Ігри логіко-математичного спрямування в межах проекту «Магазин». Методична скарбничка вихователя. 2017. № 2. С. 39 - 42.
21. Брежнева О.Г. Ігри логіко-математичного спрямування в межах проекту «Магазин». Методична скарбничка вихователя. 2017. № 2. С. 39-42.
22. Василенко І. Ю. Тренінг розвитку творчого мислення. Обдарована дитина. 2004. № 5. С. 52-55.
23. Викладання біології у профільних класах. Випуск 4. Факультативний курс «Еволюція систем органів. Філогенія органічного світу». Частина І

/Л.Т. Петренко, Л.П. Петренко. Харків: Вид. група «Основа», 2009. 141 с.

24. Використання ігрових технологій під час вивчення біології / Уклад. К.М. Задорожний. Харків: Вид. група «Основа», 2010. 141 с.
25. Все для школи: графіка, оформлення, дизайн. URL: <http://all-for-schools.blogspot.com>
26. Гавриш Н. Розвиток мовлення дітей. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2019. №3 - 4.
27. Гавриш Н. Розвиток мовлення дітей. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2019. №3-4.
28. Головань М. С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. Вища освіта України. № 3. 2008. С. 23-30.
29. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків: Віват, 2022. 512 с. (Серія «Саморозвиток»).
30. Гоулман Даніел, Бояціс Річард, Маккі Енні. Емоційний інтелект лідера / пер. з англ. Валерія Глінка. 3-тє вид. К.: Наш Формат, 2021. 288 с.
31. Гриценко Т. Б., Гриценко С. П., Іщенко Т. Д., Мельничук Т. Ф., Чуприк Н. В., Анохіна А. П. Етика ділового спілкування. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 344 с.
32. Дардан Т. С. Комплексні, інтегровані уроки як засіб розвитку креативності школярів. Обдарована дитина. 2013. № 5. С. 17-21.
33. Державний стандарт базової загальної освіти : постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: <https://bit.ly/3ifCKgF>
34. Джежелей О., Ємець А., Коваленко О. Читаємо та граємо в театр. 1-4 класи. Харків : Вид-во «Ранок», 2020. 80 с.
35. Джежелей О., Коваленко О. Вчуся читати. Навч-розвив. пос. для дітей Частина 1. Харків: Ранок, 2001. 144 с.
36. Дії населення в умовах надзвичайних, несприятливих побутових та нестандартних ситуацій: практичний посібник / М.А. Скидан, О.М. Євдін, В.М. Могильниченко, О.В. Горіцький, О.П. Жихарев, О.М. Крикун; За заг. редакцією к.м.н. М.А. Скидана. Київ: Атіка-Н, 2007. 92 с.
37. Ділова активність. Методичний посібник з дидактичним наповненням для вчителів, вихователів, класних керівників (загальний ресурс) / За заг. Ред.. Павла Гнуса. Львів. 2001. 192 с.
38. Для творчості дитини вірші, пісні, картини. Метод. посіб. / авт.-уклад.: Т.О.Піроженко, А. С. Шевчук. Київ : Вид. Дім «Слово», 2017. 128 с.
39. Досліджуємо світ цікаво : збірник дидактичних матеріалів до навчальних тижнів курсу «Я досліджую світ» за типовою освітньою програмою, розробленою авторським колективом під керівництвом Р.Шияна / авт.-уклад. Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2018. 204 с.
40. Дубицкий А.Е., Семенов И.А., Чепкий Л.П. Медицина катастроф. Київ: Здоров'я, 1993. 462 с.
41. Етика ділового спілкування : навч. посібник [Воронкова В.Г. Беліченко А.Г., Мельник В.В., Ажажа М.А.]. Київ: Магнолія, 2006, 2019. 312 с.
42. Закони екології Коммонера. URL: <https://bit.ly/3VzEWjA>
43. Інструменти для оцінювання рівня безпеки, комфорту та здоров'я школи і планування змін. URL: <https://bit.ly/3kLtGkM>
44. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Метод. посіб. / Авт. укл.: О. Пометун, Л. Піроженко. Київ : АПН, 2002. 136 с.
45. Карамушка Л. М., Клокар Н. І, Філь. О. 1. Технологія формування управлінської команди освітньої організації. / Навчально-методичний посібник.// Біла Церква : КОІПОПК, 2008. 64 с.
46. Клепко С.В. Формування лідерської компетентності у школі. Полтава, 2012. С. 86-97.
47. Кобинець Я. Підходи Нової української школи, або Шлях до дитячого серця. URL: <https://bit.ly/3Fjy05x>
48. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, №34-35, ст. 458. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>

49. Коноваленко Ю. Тьютори, Едвайсери, Коучі, Фасилітатори, Ментори, Наставники – розбираємось хто це. 2017. URL: <https://bit.ly/3UjIRjX>
50. Конституція України. Основний закон. Київ, 1996.
51. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : розпорядження КМУ від 14.12.2016 р. № 988-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-p>
52. Корнеєва О.Л. Вихователі, які вміють грати, - виграють. Вихователь-методист. 2017. №2. С. 17 - 21.
53. Корнеєва О.Л. Вихователі, які вміють грати, - виграють. Вихователь-методист. 2017. №2. С. 17-21.
54. Косенчук О.Г., Новик І.М. ECERS-3: оцінюємо якість освітнього процесу по-новому. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2020. №12. С. 4-9. URL: <https://bit.ly/3Z8CtzV>
55. Косенчук О.Г., Новик І.М. ECERS-3: оцінюємо якість освітнього процесу по-новому. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2020. №12. С. 4-9. URL: https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/vmdz_12_2020-4-9.pdf
56. Котлер Ф. Стратегічний маркетинг для навчальних закладів / Ф. Котлер, Карен Ф. А. Фокс ; пер. с англ. Київ : УАМ, Вид. Хімджест, 2011. 580 с.
57. Кубрак О. В. Етика ділового повсякденного спілкування. Суми : ВТД «Університетська книга», 2002. 208 с.
58. Ларіонова Н. Електронні освітні ігрові ресурси в освітньому процесі початкової школи : науково-методичний посібник. Харків : Друкарня Мадрид, 2020. 96 с.
59. Лесько О. Й., Прищак М. Д., Залюбівська О. Б., Рузакова Г. Г. Етика ділових стосунків : навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2011. 310 с.
60. Литвиненко Г., Клясен Н. Управління проектами: сутність та особливості застосування в освіті. Рідна школа. 2017. №11-12. С. 39-43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rsh_2017_11-12_9
61. Лісова Н. І. На засадах нової української школи : довірча взаємодія, цінності, демократична форма управління. Slovak international scientific journal. 2018. № 15 (Vol.2). С. 13-16.
62. Лукіна Т. Види моніторингових досліджень / Т. Лукіна ; за заг. ред. О. І. Локшиної // Моніторинг якості освіти : світові досягнення та українські перспективи. - К. : К.І.С. - 2004.-128 с.
63. Любченко Н. В. Потенціал кластерних механізмів в управлінні освітою в умовах децентралізації влади. Вісник післядипломної освіти. Серія: Управління та адміністрування. 2016. Вип. 2 (31). С. 65-81.
64. Макаренко В.М., Туманцова О.О. Як опанувати технологію формування критичного мислення. Харків : Вид. група «Основа», 2008. 320 с.
65. Матвієнко О. Інформаційний менеджмент: аналіз предметної галузі. Вісник Книжкової палати. 2004. № 8. С. 13-17.
66. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в школах у 2022/2023 навчальному році / М-во освіти і науки України. Київ, 2022. URL: <https://bit.ly/3VVIO0D>
67. Мова і міжкультурна комунікація : теорія та практика : колективна монографія / за наук. ред. Н. Сизоненко. Київ: Вид-во Ліра-К, 2020. 256 с.
68. Модельні навчальні програми. URL: <https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/>
69. Навчальна кінезіологія: проста гімнастика для мозку. URL: <https://bit.ly/3XKqdVt>
70. Нерянова С.І., Пироженко Т.О. Двигун прогресу, або Гра як джерело розвитку дошкільників. Вихователь-методист. 2017. №2. С. 11 - 14. 25. Низковська О. Соціально-економічній освіті - новий підхід. Дошкільне виховання. 2016. №3.
71. Нова українська школа - школа майбутнього: збірник інформаційних та дидактичних матеріалів / авт.-уклад. Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2018. 182 с.

72. Нова українська школа : методика навчання інтегрованого курсу «Українська мова» у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного навчання : навчально-методичний посібник / М. Вашуленко. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019. 192 с.
73. Нова українська школа : розвиток критичного мислення учнів початкової школи : навчально-методичний посібник / О.Пометун. Київ : Вид. дім «Освіта», 2020. 192 с.
74. Нова українська школа : український правопису системі формування орфографічної компетентності в учнів початкової школи із застосуванням правил українського правопису : навчально-методичний посібник. / Н. Воскресенська, М.Коновалова, І. Літвінова, О.Якименко. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 160 с.
75. Нова українська школа зустрічає першокласників / авт.-уклад. Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2018. 216 с.
76. Нова Українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://bit.ly/3cp4kEh> (дата звернення 14.05.2020).
77. Новик І., Борисенко Ю., Венгловська О., Гладкова Г., Стягунова О. Підготовка супервізорів для закладів загальної середньої освіти: комплект навчально-методичного забезпечення. Київ. УІРО. 2024. URL: <https://bit.ly/3W23u8e>
78. Онопрієнко О. Дидактико-методичні засади контролю і оцінювання навчальних досягнень молодших школярів : монографія . Київ : Педагогічна думка, 2020. 400 с.
79. Онопрієнко О.В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів: сутність і методика здійснення. Український педагогічний журнал. 2016. № 4. С.36 – 42.
80. Освітня програма навчального закладу. URL: <https://bit.ly/3ckLjDp>
81. Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах НУШ. URL: <https://conf.zippo.net.ua/?p=340>
82. Петрушкевич О. Ненасильницьке спілкування у школі – міф чи реальність? URL: <https://bit.ly/3EWW2eV>
83. Піроженко Т.О. Відповідальність дорослого перед дитячою грою: стратегічний орієнтир. Вихователь-методист. 2017. №2. С. 5 – 10.
84. Піроженко Т.О. Відповідальність дорослого перед дитячою грою: стратегічний орієнтир. Вихователь-методист. 2017. №2. С. 5-10.
85. Пішун С.Г. Позитивний ресурс власного «Я» в координатах професійної діяльності майбутнього педагога. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2019. Вип. 32. С. 367-372.
86. Планування та управління фінансовими ресурсами територіальної громади / О. Кириленко, Б. Малиняк, В. Письменний, В. Русіщ // Асоціація міст України. - К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015.-396 с.Васянович Г. П. Педагогічна етика : навч. посіб. Г. П. Васянович. - Львів : Сподом, 2010.-420 с.
87. Половіна О. Мистецька освіта дошкільників: не відтворювати, а творити. Вихователь-методист дошкільного закладу. № 1. 2019. С.15-22.
88. Половіна О. Мистецька освіта дошкільників: не відтворювати, а творити. Виховательметодист дошкільного закладу. № 1. 2019. С.15 – 22.
89. Пометун О. І. Нова українська школа: розвиток критичного мислення учнів початкової школи : навч.-метод. посіб. Київ : Вид. дім «Освіта». 2020. 192 с.
90. Про Державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій : Постанова КМУ від 26.01.2015 р. № 18.
91. Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : Постанова КМУ від 21.08.2019 № 800 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 27.12.2019 №1133). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>.
92. Про забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24.02.1994 р. № 4004-XII. Відомості Верховної Ради

- України (ВВР), 1994, № 27, ст.218. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>
93. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту : Постанова КМУ від 09.01.2014 №11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF#Text>
 94. Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту : Постанова КМУ від 27.09.2017 №733. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2017-%D0%BF#Text>
 95. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації новопризначених керівників закладів загальної середньої освіти : наказ МОН від 16.09.2022 № 817. URL: <https://bit.ly/3jkPBkS>
 96. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності: наказ МОН України від 10.12.2021 № 1340. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://bit.ly/3XRhd0W>
 97. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 31, ст. 226. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
 98. Про позашкільну освіту : Закон України від 22.06.2000. №1841-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 46, ст. 393. Режим доступу: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>
 99. Програма PISA (програма міжнародного оцінювання учнів). Вісник. Тестування і моніторинг в освіті. 2011. № 11-12. С. 39-68. URL: <http://surl.li/edklu>
 100. Пушкарьова Т. О. Педагогічне проектування в системі загальної середньої освіти: теорія і практика: монографія. Київ: Педагогічна думка, 2017. 308 с.
 101. Редько В.Г. Конструювання змісту шкільних підручників з іноземних мов: теорія і практика: монографія / В.Г. Редько. Київ: Педагогічна думка, 2017. 628 с.
 102. Робінсон К. Школа майбутнього. Революція у вашій школі, що назавжди змінить освіту. / переклад з англ. Г. Лелів. Львів : Літопис, 2016. 258 с.
 103. Робінсон К., Ароніка Л. Школа майбутнього. Львів : Літопис, 2016. 258 с.
 104. Рябова З. В. Наукові основи маркетингового управління в освіті: монографія. Київ : Пед. думка, 2013. 268 с.
 105. С. 9-14.
 106. Сайт. Державна служба якості освіти. Інституційний аудит. URL: <https://sqe.gov.ua/>
 107. Самопізнання і самовдосконалення в схемах, формулах, таблицях: навчально-методичний посібник / за загальною редакцією Е. А. Піньковської, Т. В. Черкашиної. Укладач А. В. Аносова. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю. А., 2018. 152 с.
 108. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за №1111/35394. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text>
 109. Северинова А.М. Забезпечення ефективного освітнього процесу під час викладання фізики і хімії. Педагогічний вісник. 2020. №3 (101). С.41-45.
 110. Сенчина Н. Г. Формування педагогічної рефлексії учителів гуманітарних спеціальностей у післядипломній освіті : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Одеса, 2019. 22 с.
 111. Сич Т. В. Управління людськими ресурсами закладу освіти : [навч. посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Управління навчальним закладом» спеціальності 073 «Менеджмент»] І Т. В. Сич // Держ. закл. «ЛНУ імені Тараса Шевченка». - Старобільськ, 2021. - 283 с.
 112. Скиба М. Цінності в школі – від глухої оборони до навігації в

- незвіданому. Нова українська школа. URL: <https://bit.ly/3UrXXnA>
113. Скиба Микола. Краще разом. Що таке педагогіка партнерства і навіщо вона в НУШ. URL: <https://bit.ly/30xzdEL>
 114. Скидан М.А., Євдін О.М., Могильниченко В.М., Горіцький О.В., Жихарев О.П., Крикун О.М. Дії населення в умовах надзвичайних, несприятливих побутових та нестандартних ситуацій: практичний посібник / за заг. редак. М.А. Скидана. Київ: Атіка-Н, 2007. 92 с.
 115. Смагіна Т. М. Зміщення акцентів з hard skills на soft skills в підвищенні професійної компетентності педагогів у системі післядипломної освіти. Розвиток професійної компетентності педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти регіону: збірник матеріалів конференції. Житомир, 2017. С. 21-29.
 116. Спрощене оподаткування - загальноприйнята світова практика. URL: <http://www.academia.org.ua/?p=282>.
 117. Сучасні методики викладання біології в школі / Уклад. К.М. Задорожний. Харків: Вид. група «Основа», 2009. 175 с.
 118. Технології професійного розвитку педагогів: методичний poradnik / Упорядники: Тамара Михайлівна Сорочан, Марина Іванівна Скрипник; навч.-метод. посіб.; Держ. вищ. навч. зал. «Ун-т менедж. освіти». Київ, 2016. 231 с. URL: <https://bit.ly/3j19Fso>
 119. Тимошко Г.М. Управління формуванням професійного здоров'я педагогів. Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. Київ, 2015. Вип. 83. Част. 2. 224 с. С.102-107.
 120. Типова освітня програма для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна : наказ МОН України від 12.08.2022 № 743) URL: <https://cutt.ly/p0l8NA1>
 121. Удовицька Т. А. «Кліпове мислення» молоді: особливості прояву у процесі навчання (до постановки проблеми). Вища освіта України : теорет. і наук.-метод. часопис. Вип. 31. Т. VIII (50). Інститут вищої освіти НАПН України, 2013. 407-416.
 122. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навч.-метод. посіб. / О.І. Пометун. Київ, 2020. 104 с.
 123. Фідкевич О., Богданець-Білоskalенко Н. Нова українська школа : теорія і практика формування оцінювання у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти : навчально-методичний посібник. Київ : Генеза, 2020. 96 с.
 124. Філоненко С. Концепція особистості жінки в українській жіночій прозі 90-х років ХХ ст. К.: Ніжин: Аспект, 2006. 158 с.
 125. Фінансова просвіта. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. URL: <https://www.fg.gov.ua/finansova-prosvita>
 126. Фісун О.В. Педагогічна фасилітація як багатозначний феномен. Зб. наук. праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди. «Засоби навчальної та науково-дослідної роботи», 2010. Вип. 34, 133-139.
 127. Черешнюк О., Артоуз О., Кирган В. Економіка для дошкільників. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2016. №3.
 128. Чернявська А. Емоційний інтелект - запорука успішного навчання. Молодь і ринок, 2012. № 12. С. 136-139.
 129. Читай, міркуй, твори: інтегровані компетентнісно орієнтовані завдання для учнів 3-4 класів Нової української школи / С. Гаряча, Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2020. 68 с.
 130. Що таке педагогіка партнерства: правила сучасного викладання. URL: <https://bit.ly/3HjoQoF>
 131. Яхно Т. Конфліктологія та теорія переговорів. Київ., 2019. 168 с.
 132. Adizes I. Corporate Lifecycles: How and Why Corporations Grow and Die and What to Do about it. Englewood Cliffs., N.J.: Prentice Hall, 1989, 384 p.
 133. Capt V. L'enseignement du français et le défi du numérique. URL: <http://surl.li/earop>

134. Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment. Companion volume with new descriptors. URL: www.coe.int/lang-cefr
135. European Diploma in Psychology: Draft Proposal prepared for consultation from the EuroPsy2 Project Group. Version 2.7 revised. October 2003. URL: <http://www.europsy.eu.com>
136. Increasing motivation through students setting goal. URL: <http://surl.li/eakxv>
137. Lesen, Schreiben, Hören, Spielen, Sprechen: Deutsch lernen im Internet. URL: <http://surl.li/eakxx>
138. Profil européen pour la formation des enseignants de langue étrangère : un cadre de référence (Le Guide). URL: <http://surl.li/ealao>
139. Smit R. Formative Beurteilung im kompetenz- und standardorientierten Unterricht. URL: <http://surl.li/eakey>
140. What Is Flipped Learning? URL: <http://surl.li/eakyu>
141. Yarborough C. and Fedesco H. Motivating Students. URL: <http://surl.li/earpm>

Додаткова література:

1. Алгоритм дій місцевих органів виконавчої влади органів місцевого самоврядування, органів управління освітою, керівників закладів освіти щодо забезпечення укриття учасників освітнього процесу. URL: <https://bit.ly/3YnKDDS>
2. Андрющенко Т.К. Розвиток рефлексивної компетентності педагога: теорія і практика. Наук.-метод. посібник. Черкаси : КНЗ «ЧОІПОПП ЧОР», 2022. 72 с.
3. Арват Ф. С., Коваленко Є. І., Кириленко С. В., Шербань П. М. Культура спілкування : навч. метод. посібник. Київ: ІЗМН, 1997. 328 с.
4. Від керівника до лідера : практичні поради для 57 директорів шкіл та керівників відділів освіти / Анна Уварова, Поліна Гоч. - Київ : Центр інноваційної освіти «Про.Світ», 2019. - 60 с. - URL : <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/521/12,2019.pdf>
5. Гайдученко С. О. Мотивація персоналу. Харків : ХНУМГ, 2013. 111 с.
6. Даниленко Л.І. Інтеграція знань у профільному навчанні біології (10-11 класи): навч.-метод. посібник / Л.І. Даниленко. Черкаси: ЧОІПОПП, 2014. 72 с.
7. Даниленко Л.І. Національно-патріотичне виховання учнів на уроках біології: метод. посібник / Л.І. Даниленко, С.О. Гончаренко, Т.В. Громова та ін. Черкаси: КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2017. 79 с.
8. Даниленко Л.І. Пізнавальні завдання до розділу «Біологічні основи поведінки людини»: навч.-методичний посібник /авт.-укладач Л.І. Даниленко. Черкаси: Редакційно-видавничий відділ Черкаського ОІПОПП, 2013. 64 с.
9. Данило Косенко. Як створити шкільний простір, що мотивуватиме учнів навчатися. URL: <https://bit.ly/3kM3eY4>
10. Державний стандарт базової загальної освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
11. Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» : Постанова КМУ від 04.04.2018 № 237 (зі змінами від 05.07.2024 №796). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/237-2018-%D0%BF#Text>
12. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник, 3-тє вид., випр. Київ : Академвидав, 2015. 304 с.
13. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н. П. Наволокова. Харків : Вид. група «Основа». Серія «Золота педагогічна скарбничка». 2009. 176 с.

14. Закони екології Коммонера. URL: https://pidru4niki.com/1960120837942/ekologiya/zakoni_ekologiyi_kommonera
15. Зеленська Л. Д. Мовно-комунікативна компетентність учителя-коуча, ментора, тьютора, фасилітатора (на прикладі програми «Освітологія»). Молодь і ринок. № 9(195). 2021 С. 16-20.
16. Калініна Л. М. Реформування освіти в Чеській республіці. Вересень. 2013. № 1-2 (62-63). С. 10-24.
17. Керівництво з проведення інтерв'яз та суперв'яз / автор-упорядник Т. Артеменко. Черкаси, КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2021. 42 с. URL: <https://cutt.ly/dEUkz1u>
18. Керівництво МПК з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в умовах надзвичайної ситуації. Київ : Унів. вид-во Пульсари, 2017. 216 с.
19. Клокар Н. І. Освітній кластер як альтернативна модель професійного розвитку керівників закладів освіти. Вісник післядипломної освіти. Серія: Педагогічні науки. 2018. Вип. 6 (35). С. 94-109.
20. Кобинець Я. Підходи Нової української школи, або Шлях до дитячого серця. URL: <https://bit.ly/3Fju05x>. Дата перегляду: 30.11.2022.
21. Кремень В. Г. Світ знання : людина, наука, освіта. Київ : Знання України, 2016. 87 с.
22. Крижанівський В.В. Природнича освіта в умовах реформування Нової української школи. Педагогічний вісник, 2022. № (3)109. С. 32-33.
23. Крутій К.Л., Стеценко І.Б. Парціальна програма формування культури інженерного мислення в дітей передшкільного віку «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт». Освітній напрям «Технології або Таємничі перетворення». Запоріжжя: ТОВ«ЛПКС» ЛТД, 2020. 192 с.
24. Кудін В.С. Партнерська взаємодія – основа освітнього процесу НУШ. Навчально-методичний посібник. Черкаси. 2022. 128 с.
25. Линьов К. Концепція розвитку закладу освіти: з чого починати (част. 1). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=WMiLcW77tyM> .
26. Лідерство у діяльності керівника освітньої організації І О. І. Бондарчук, О. О. Нежинська : спецкурс для слухачів очно-дистанційної форми навчання в системі післядипломної педагогічної освіти. - Київ, 2017. - 36 с. - URL : <https://core.ac.uk/download/pdt7154283886.pdf>
27. Ломакович С.В., Панченков О.А., Терещенко В.М. Участь у проєкті PISA як потенційна можливість побачити вітчизняну освіту без «прикрас». Вісник. Тестування і моніторинг в освіті. 2015. № 11-12. С. 19-23. URL: <http://surl.li/edkle>
28. Маршалл Розенберг. Ненасильницьке спілкування. Мова життя. Ранок. 2020. 263 с.
29. Машовець М.А., Науменко М.С. Особливості емоційно-ціннісного спілкування в сучасній українській сім'ї. Молодий вчений. 2018. № 8.1 (60.1). С. 80 – 84.
30. Нова українська школа: теорія і практика формувального оцінювання у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти : навчально-методичний посібник / Д.В. Ротфорт, О.М. Гезей, за заг. ред. Л.Д.Покроєвої. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 144 с.
31. Новак В. О. Організаційна поведінка: підручник / В. О. Новак, Т.Л.Мостенська, О. В.Ільєнко. Київ: Кондор, 2013. 498 с.
32. Новгородська Ю. Г. Маркетингові технології як засіб ефективного управління закладом освіти / Ю. Г. Новгородська In: The 7th International scientific and practical conference “World science: problems, prospects and innovations”(March 24—26, 2021). Perfect Publishing, Toronto, Canada. - 2021. - С. 592-601.
33. Ощепко Т.В. Професійна компетентність керівника загальноосвітнього навчального закладу. URL: <https://bit.ly/3vbYTQA>
34. Петрушкевич О. Ненасильницьке спілкування у школі – це міф чи реальність? URL: <https://bit.ly/3EWW2eV>
35. Повстин О. В. Інтеграція знань як один з дидактичних принципів сучасної освіти. URL:

http://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/files/povstyn_10.pdf

36. Повстин О. В. Інтеграція знань як один з дидактичних принципів сучасної освіти. URL: http://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/files/povstyn_10.pdf.
37. Половенко О. В. Безперервна освіта педагога за індивідуальною освітньою траєкторією : навчально-методичний посібник / О. В. Половенко, Л. М. Кірішко. - Кропивницький, 2018. - 60 с.
38. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2020 р. № 672 «Деякі питання професійного розвитку педагогічних працівників». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/672-2020-%D0%BF#Text>
39. Про деякі питання організації надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти : Наказ МОН від 20.09.2024 №1349. URL: <https://bit.ly/4gz4fh2>
40. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти : наказ МОН від 12.10.2022 № 905. URL: <https://bit.ly/3vgA4Fe>
41. Про об'єкти підвищеної небезпеки : Закон України від 18.01.2001 р. № 2245-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 15, ст. 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14#Text>
42. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 05.12.2015 № 389-VIII-XII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 28, ст. 250. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
43. Регулююча дія ціннісних орієнтацій у житті дитини: моногр. [Т.О. Піроженко, І.І. Карабаєва, О.Ю. Хартман, Л.І. Соловійова, О.І. Федорчук, Л.Д. Токарева]; за ред. Т.О. Піроженко. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2020. 222 с. URL : <https://lib.iitta.gov.ua/722164/>
44. Рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти : наказ МОНУ від 01.04.2022 №289. URL: <http://surl.li/coolq>
45. Розвиваємо громадянські компетентності : другий клас / під заг. ред. Н.Бібік, Н.Софій. Київ, 2019. URL: http://www.ussf.kiev.ua/images/project-50/2class_5-Vartist_4.pdf
46. Романовський О.Г., Гура Т.В., Книш А.Є., Бондаренко В.В. Теорія і практика формування лідера: навч. посіб. Харків, 2017. 100 с
47. Сеїтосманов А., Фасоля О. Нова школа у нових громадах : посібник з ефективного управління освітою в об'єднаних територіальних громадах. Київ, 2017. 128 с.
48. Супервізія : професійна підтримка і професійний розвиток педагогів : порадник для супервізорів (наставників). - URL : <http://www.ussf.kiev.ua/images/news/2019.09.18/%D0%A1%D1%83%D0%BF%D0%B5%P1%80%P0%B2%P1%96%P0%B7%P1%96%P1%8F.pdf>
49. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності : наказ МОН України від 10.12.2021 №1340. URL: <https://bit.ly/3XRhd0W>
50. Типові освітні програми. URL: <https://bit.ly/3EW5dlM>
51. Удовицька Т. А. «Кліпове мислення» молоді: особливості прояву у процесі навчання (до постановки проблеми). Вища освіта України : теорет. і наук.-метод. часопис. Вип. 31. Т. VIII (50). Інститут вищої освіти НАПН України, 2013. С. 407-416.
52. Управлінське лідерство : виклики сьогодення : колективна монографія ; за заг. ред. В. В. Толкованова. Хмельницький : ПП Мельник А. А., 2013. 600 с.
53. Шаблони для створення презентацій. URL: <http://teach-inf.at.ua/load/prafika/49>
54. Шамрай С.М. Біологічні експерименти в школі / С.М. Шамрай, К.М. Задорожний. Харків: Вид. група «Основа», 2003. 96 с.
55. Ягенська Г.В. Формування дослідницьких умінь учнів 7-9 класів на уроках та в позакласній роботі з біології / Г.В. Ягенська. Луцьк. 105 с.

56. Basque J. La conception de cours à distance. Une réflexion. URL:
<http://surl.li/eakwq>
57. DLL 10: DaF für Jugendliche: Deutsch als Fremdsprache. Klett Sprachen GmbH, 2016. 199 s.